

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ**ΚΡΙΤΗΡΙΟ 16933****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Επελαύνουν¹ τα ρομπότ στην αγορά εργασίας**

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από άρθρο της Δήμητρας Κόντου που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο της Καθημερινής στις 21-10-2019.

Ένα νέο τοπίο στην αγορά εργασίας του μέλλοντος διαγράφεται σταδιακά, το οποίο όμως κάθε άλλο παρά μακρινό είναι. Η τεχνολογική «ορμή» που φέρει το κύμα της 4ης βιομηχανικής επανάστασης, αναμένεται να αναδιαμορφώσει –εάν δεν το έχει κάνει ήδη– τόσο τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων όσο και την ίδια την αγορά εργασίας.

Η αυτοματοποίηση, η ρομποτική και η τεχνητή νοημοσύνη έχουν αρχίσει να εξαπλώνονται σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας, απειλώντας εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Πού βρίσκει όμως αυτή η «επαναστατική διάθεση» της τεχνολογίας τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα;

Σύμφωνα με τη μελέτη «Ρομπότ και απασχόληση», που δημοσίευσε αυτήν την εβδομάδα ο ΣΕΒ², στην Ελλάδα σχεδόν έξι στους δέκα εργαζομένους διατρέχουν κίνδυνο να αντικατασταθούν από ρομπότ, ενώ βάσει στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ³ για το τρίτο τρίμηνο του 2018, 1,5 εκατομμύριο μισθωτοί ενδέχεται στο μέλλον να αλλάξουν αντικείμενο εργασίας ή να μετακινηθούν σε νέες θέσεις λόγω της εισόδου των ρομποτικών συστημάτων.

Και ενώ ο κίνδυνος για απώλεια θέσεων εργασίας ελλοχεύει⁴, η μαζική είσοδος των ρομπότ στην οικονομία μπορεί να δημιουργήσει και νέες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τη μελέτη του ΣΕΒ, η απώλεια θέσεων εργασίας θα αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό από τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είτε στην ίδια αλυσίδα αξίας, δηλαδή στις επιχειρήσεις που τα παράγουν και τα εγκαθιστούν, είτε σε άλλους κλάδους και τομείς της οικονομίας ως αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγής και των εισοδημάτων. Για

1 επελαύνουν : επιτίθενται

2 ΣΕΒ : Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

3 ΕΛΣΤΑΤ: Ελληνική Στατιστική Αρχή

4 ελλοχεύει : παραμονεύει

παράδειγμα, στον κλάδο της βιομηχανίας προστίθεται η θέση του «χειριστή ρομποτικών συστημάτων», ενώ μία άλλη νέα θέση ανοίγει εντός των επιχειρήσεων, αυτή του Chief Robotics Officer⁵, με έργο τη διαχείριση του εργασιακού περιβάλλοντος εντός του οποίου συνυπάρχουν ρομπότ και άνθρωποι.

Ωστόσο, στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση της ζήτησης για τα βιομηχανικά ρομπότ, ενώ ευρύτερη χρήση των ρομποτικών συστημάτων υπάρχει στη βιομηχανία τροφίμων, κυρίως στα τελικά στάδια παραγωγής (εγκιβωτισμός και παλετοποίηση προϊόντων). Αρκετά ρομποτικά συστήματα χρησιμοποιούνται επίσης στον κλάδο των μεταλλικών κατασκευών για διαδικασίες συγκόλλησης, μεταφορά και διαχείριση υλικών και συναρμολόγηση.

Ανασταλτικός παράγοντας για την εγκατάσταση ρομποτικών συστημάτων στην Ελλάδα είναι αφενός το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων, αφετέρου ο αβέβαιος χρόνος απόσβεσης⁶ της επένδυσης σε ρομποτικά συστήματα. Αυτό συμβαίνει, διότι για την εγκατάσταση ρομποτικών συστημάτων απαιτούνται μεγάλου όγκου παραγωγές, οι οποίες δεν υπάρχουν στη μικρή ελληνική αγορά. Άλλος ένας περιορισμός είναι η ελλιπής ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με τις αναπτυξιακές δυνατότητες που παρέχει η σύγχρονη ρομποτική.

A1. Να παρουσιάσετε σε ένα περιληπτικό κείμενο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο των δύο τελευταίων παραγράφων του μη λογοτεχνικού κειμένου.

Μονάδες 15

A2. Να εντοπιστεί ο τρόπος και τα μέσα πειθούς της τέταρτης παραγράφου του μη λογοτεχνικού κειμένου.

Μονάδες 10

A3. Με αφορμή το παραπάνω άρθρο αποφασίζεις να δημοσιεύσεις ένα κείμενο (200-250 λέξεων) στο ιστολόγιο της τάξης σου στο οποίο θα εκφράζεις τους προσωπικούς σου προβληματισμούς (θετικές και αρνητικές σκέψεις) για την είσοδο των ρομπότ στην αγορά εργασίας και την αυτοματοποίηση που συνεπάγεται η χρήση τους.

5 Chief Robotics Officer: γενικός διευθυντής ρομποτικής

6 απόσβεσης : εξάλειψη, εξόφληση, αποπληρωμή

B. Λογοτεχνικό κείμενο**ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ (1946-)****Το μηχάνημα**

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από το διήγημα «Το μηχάνημα»

Το έφεραν ένα πρωί στο κτίριο που ήταν τα γραφεία μας και το τοποθέτησαν κοντά στη σκάλα του τρίτου ορόφου. Ο Γιάννης ο καφετζής, σαν από ένστικτο, κατάλαβε την απειλή. Έμεινε με τον δίσκο μετέωρο να κοιτά φιλύποττα τον εχθρό.

Η λειτουργία του ήταν απλή. Κανόνιζες μ' έναν διακόπτη το ποτό που ήθελες, έριχνες ένα δίφραγκο και περίμενες να γεμίσει το πλαστικό ποτήρι. Ο Γιάννης συνέχισε ν' ανεβαίνει σκεφτικός. Στο κατέβασμα βρήκε το μηχάνημα τριγυρισμένο απ' τους πρώτους θαυμαστές. Χωρίς να χάσει καιρό, πήγε να παραπονεθεί στον προσωπάρχη. Ο προσωπάρχης τού εξήγησε ότι το μηχάνημα εξυπηρετούσε. Η δουλειά θα μοιραζόταν. Έπρεπε να συμβιώσουν.

«Δε φαντάζομαι να μου κάνει μεγάλη ζημιά το μηχάνημα» προσπάθησε να πείσει τον εαυτό του ο Γιάννης. «Γιατί να σηκώνεται ο κόσμος απ' τα γραφεία και να ηγνάνει να προσκυνά; Άλλωστε το μηχάνημα δεν ξέρει να χαμογελά».

Άρχισε να πυκνώνει τις βόλτες, να γίνεται πιο σβέλτος και χαμογελαστός, ώστε να προλαβαίνει να τους εξυπηρετεί, προτού επιθυμήσουν κάτι παγωμένο και πάνε στο μηχάνημα. Αλλά παρ' όλα αυτά, όταν κάτι έλειπε από το δίσκο του, οι δυσαρεστημένοι δεν περίμεναν να τους το φέρει! Έσπευδαν στο μασίνι⁷. Ξέχασα να σας πω ότι έτσι το λέγανε χαϊδευτικά «μασίνι».

Ο Γιάννης αναγκάστηκε ν' αλλάξει τακτική. Άρχισε μία άνευ προηγουμένου συκοφαντική δυσφήμιση κατά του εχθρού του. Η πρώτη διάδοση, που έβαλε σε κυκλοφορία, έλεγε ότι το μηχάνημα τρώει τα κέρματα. Αυτό αναχαίτισε για κάμποσο τα κύματα των πιστών. Αποδείχτηκε όμως τελικά ότι κάτι τέτοιο γινόταν πολύ σπάνια για να το πάρει κανείς σοβαρά υπόψη.

Τα συνθήματα «ανακατεύει την πορτοκαλάδα με τον καφέ» και «ρίχνει σκουριά στο κακάο» δεν έπιασαν καθόλου, κι ας ξενύχτησε ο Γιάννης, για να τα σοφιστεί.

Το μηχάνημα του έγινε εφιάλτης. Οι σκάλες τού φαίνονταν ατελείωτες. Τα γνώριμα πρόσωπα των γραφείων, μάσκες εχθρικές. Κάθε φορά που περνούσε μπροστά απ' το μασίνι,

7 μασίνι : μηχάνημα (αγγλική λέξη)

το 'βλεπε με το μάτι να λάμπει θριαμβικά, τη σχισμή του να χαμογελά. Ο ακέραιος χαρακτήρας του λύγισε. Άρχισε να ρίχνει κρυφά στη σχισμή του μηχανήματος δίφραγκα που τα στράβωνε στο πεζούλι του καφενείου. Το μηχάνημα χάλαγε βέβαια, αλλά οι δούλοι του έσπευδαν να το διορθώσουν.

«Μα γιατί; συλλογιζόταν. Γιατί;» Τον έπνιγε το δίκιο.

«Τόσα χρόνια να ιδρώνεις, να τρέχεις, να λες την πρώτη καλημέρα, να χαμογελάς και να 'ρχεται ξαφνικά ένα μασίνι να σου τρώει το ψωμί; Άτιμο πράμα!»

B1. Να χαρακτηρίσετε τον βασικό ήρωα του λογοτεχνικού αποσπάσματος σε μία παράγραφο 60-70 λέξεων.

Μονάδες 15

B2. Να εντοπίσετε δύο διαφορετικά εκφραστικά μέσα από το λογοτεχνικό κείμενο, να τα καταγράψετε και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο θέματα που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. «Τόσα χρόνια να ιδρώνεις, να τρέχεις, να λες την πρώτη καλημέρα, να χαμογελάς και να 'ρχεται ξαφνικά ένα μασίνι να σου τρώει το ψωμί; Άτιμο πράμα!» Ποιες σκέψεις και συναισθήματα του ήρωα αποκαλύπτουν τα παραπάνω λόγια του; Θεωρείς δικαιολογημένη τη στάση του απέναντι στο μηχάνημα;

ή

2. Να υποθέσεις ότι είσαι ο Γιάννης και σε μια προσπάθεια να απαλλαγείς από το μηχάνημα αποφασίζεις να παρουσιάσεις σε ευθύ λόγο τα επιχειρήματά σου στους πελάτες σου και υπαλλήλους των γραφείων όπου εγκαταστάθηκε το μηχάνημα. Τι θα τους έλεγες και πώς θα προσπαθούσες να τους πείσεις να προτιμήσουν εσένα αντί για τον αυτόματο πωλητή;